

VERKSAMHETSPLAN
2026 - 2028
(AVSER PLANERINGSÅRET 2026)

Innehåll

GENERALDIREKTÖRENS FÖRORD	3
SIS UPPDRAG	5
SIS MYNDIGHETSÖVERGRIPANDE MÅLSTYRNING.....	6
SIS VERKSAMHETSPLAN 2026 - 2028	8
VERKSAMHETSMÅL OCH STRATEGISKA FÖRFLYTTNINGAR.....	13
KVALITETSOMRÅDEN	18
KVALITETSOMRÅDE HR	18
KVALITETSOMRÅDE VÅRD OCH BEHANDLING	19
KVALITETSOMRÅDE HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	19
KVALITETSOMRÅDE SKOLA	20
RISKER	21
REGERINGSUPPDRAG OCH MÅL.....	24
EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR OCH KAPACITET	28
UPPFÖLJNING	36

GENERALDIREKTÖRENS FÖRORD

Det är med stor tillförsikt och framåtanda som myndigheten nu går in i ett nytt verksamhetsår. Att hålla jämna steg med samhällsutvecklingen, och på samma gång stå stadigt i vårt uppdrag, är och förblir nyckeln till att kunna bedriva vård och behandling av god kvalitet.

Den kriminalpolitiska reformagendan kommer framöver att få betydande påverkan på myndighetens verksamhet. Regeringens förslag att 15–17-åringar ska kunna dömas till frihetsberövande påföljd som ska avtjänas hos Kriminalvården från och med den 1 juli 2026 kommer successivt att påverka hur många ungdomar som verkställer slutna ungdomsvård. Utredningen om en reform av den statliga barn- och ungdomsvården ska överlämnas till regeringen i augusti. Därutöver har samsjuklighetsdelegationen i uppdrag att ta fram en plan för hur ansvaret för missbruksvården på sikt ska övergå till regionerna.

Samtidigt som förändringens vindar blåser satsar regeringen mer än någonsin på Statens institutionsstyrelse (SiS). Detta visar att myndigheten är en viktig samhällsaktör, och att våra vård- och behandlingsinsatser behövs. Med större resurser följer samtidigt än högre förväntningar. De behöver vi alla bidra till att möta.

Våra tre fokusområden från föregående år ligger fast, där utökningen av antalet platser är vår främsta prioritering. Det finns många utsatta flickor och pojkar som behöver få ta del av det som kännetecknar SiS – goda dagliga rutiner, stöd för att verkligen kunna bryta med kriminalitet, missbruk och socialt nedbrytande beteende, samt en mycket välfungerande skola. Bland en rad initiativ och åtgärder under året kommer SiS inte minst att tillskapa en helt ny form av utskrivningsförberedande- och utslussningsavdelningar för barn och unga. Att i placeringens slutskede få möjlighet att ta ett större eget ansvar i en mer samhällsnära miljö kommer att stärka övergången till vård i öppnare former. För att kunna möta perioder av ökad efterfrågan på platser inom missbruksvården kommer myndigheten att vid behov inrätta tillfälliga platser.

Vi kommer även fortsätta arbeta fokuserat för att säkerställa trygghet och grundkompetens i hela vår verksamhet. Under 2026 kommer myndigheten att göra stora satsningar för att förstärka både antalet klientnära medarbetare och stödjande funktioner. Med omkring 1 000 nya medarbetare, som möjliggörs av

våra tillskott i budgeten, stärks förutsättningarna avsevärt för att bedriva en god, trygg och säker vård.

SiS fortskrider med implementeringen av välkommen ny lagstiftning. Framöver väntas SiS få utökade möjligheter till kroppsvisitation, rumsvisitation och avskiljning av ordnings- och säkerhetsskäl. SiS väntas också få möjlighet att i vissa fall kunna använda elektronisk övervakning vid t.ex. vistelse utanför ett ungdomshem samt genomföra allmän inpasseringskontroll på vissa hem. Dessa förändringar skapar större trygghet i vårdsituationen.

2026 blir ett spännande och viktigt år. Det kommer att ställas höga krav på oss, men SiS framtid är ljus. Vi tar tillsammans stora kliv, och våra erfarenheter och expertkunskaper behövs både nu och i framtiden. Med fokus på att erbjuda ännu bättre vård och behandling för samhällets mest utsatta blickar vi tillsammans framåt mot ett nytt verksamhetsår.

Elisabet Åbjörnsson Hollmark
Generaldirektör vid Statens institutionsstyrelse

SIS UPPDRAG

Statens institutionsstyrelse (SiS) bedriver vård av vuxna enligt lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) vid SiS LVM-hem. Vid SiS särskilda ungdomshem bedrivs individuellt anpassad tvångsvård av barn och unga enligt lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU). SiS ansvarar även för verkställigheten av sluten ungdomsvård enligt lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård (LSU). Vid hemmen finns även möjlighet att bereda plats för barn, unga och vuxna som vårdas utan tvång med stöd av socialtjänstlagen (2025:400) (SoL).

Anvisning av plats för vård med stöd av LVU eller LVM sker på socialtjänstens uppdrag efter beslut av socialnämnden eller socialnämndens ordförande och därefter beslut i förvaltningsrätten. Verkställighet av sluten ungdomsvård inleds genom att den dömda placeras på ett särskilt ungdomshem med platser för sluten ungdomsvård (LSU).

SiS ska inom ramen för sin verksamhet säkerställa att de barn, unga och klienter som vårdas vid hemmen får en ändamålsenlig, god och rättssäker vård samt bättre förutsättningar för ett socialt fungerande liv utan missbruk, kriminalitet och annat socialt nedbrytande beteende.

SiS ansvarar för planering, ledning och drift av de särskilda ungdomshemmen och LVM-hemmen, anvisning av platser till hemmen, ekonomisk styrning, resultatuppföljning och kontroll samt för metodutveckling, forskning, uppföljning av vårdresultat och utvecklingsarbete.

Myndigheten ansvarar för att placerade barn och ungas rätt till utbildning kan tillgodoses under placeringstiden och är huvudman för den skolverksamhet som bedrivs på de särskilda ungdomshemmen.

Som vårdgivare ansvarar SiS för hälso- och sjukvård som är öppen och frivillig och har att förhålla sig till gällande bestämmelser inom hälso- och sjukvården.

Verksamheten finansieras delvis med anslag från regeringen och delvis i form av avgiftsintäkter från kommuner. Den slutna ungdomsvården är helt anslagsfinansierad.

SIS

MYNDIGHETSÖVERGRIPANDE MÅLSTYRNING

SiS använder målstyrning och en anpassad styrmodell för att formulera den riktning myndigheten ska utvecklas i. Vision och mål bryts ned för att definiera prioriterade förflyttningar som bidrar till måluppfyllelsen.

- **Vision** – *En plats för förändring.*
SiS vård och behandling ska skapa bättre förutsättningar för barn, unga och klienter att göra de förändringar som de behöver för ett socialt fungerande liv. Visionen är SiS egen beskrivning och ledstjärnan för verksamhetens inriktning och målsättning på lång sikt.
- **Övergripande mål** – *Tillsammans är vi experter på trygg och säker tvångsvård för samhället mest utsatta.*
Målet syftar till att ena myndigheten kring det uppdrag som alla SiS verksamheter har gemensamt, oavsett målgrupp, inriktning eller placeringsgrund. Ordet *tillsammans* belyser att SiS utgör en del i vårdkedjan och att samverka med andra aktörer behövs för att lyckas med uppdraget.
- **Verksamhetsmål** speglar de utmaningar som myndigheten står inför. SiS verksamhetsmål är:
  - *Vi bedriver kunskapsbaserad tvångsvård i en stödjande vårdmiljö*
  - *Vi har en god förvaltningskultur – likvärdig, effektiv och rättssäker*
  - *Vi är en attraktiv arbetsgivare med rätt kompetens för vårt uppdrag*

Utgångspunkten är att myndighetens samtliga delar ska kunna arbeta med vart och ett av verksamhetsmålen och därmed bidra till igenkänning och kopplingen mellan det vardagliga arbetet och myndighetens mål.

- **Strategiska förflyttningar** under respektive verksamhetsmål beskriver var prioriterade utvecklingsåtgärder ska göras genom olika uppdrag. Dessa uppdrag innebär normalt större förändringar för hela eller delar av verksamheten, t.ex. förändringar i organisation eller arbetssätt, och kräver i regel extra resurser eller tydliga omprioriteringar för att kunna genomföras.
- **Kvalitetsdefinitioner** för SiS arbete inom *Vård och behandling, Hälso- och sjukvård, Skola* och *HR* innehåller SiS målsättningar på respektive område på längre sikt. SiS formulerar prioriterade kvalitetsarbeten (PKA) för att

beskriva de årliga prioriterade förbättringarna inom respektive kvalitetsdefinition.

- **Fokusområden och prioriteringsstöd** formuleras för att hålla myndighetens mest aktuella utmaningar nära till hands i varje uppdrags dagliga prioriteringsarbete. De bygger på omvärldsanalyser, prognoser av samhällsutvecklingen, styrning från uppdragsgivare och dialoger med andra relevanta aktörer, liksom underlag från interna månadsrapporter, riskanalyser och tertialuppföljningar.

Strategiska förflyttningar under verksamhetsmålen består dels av förflyttningar som en direkt följd av regeringens och riksdagens styrning, och dels av högprioriterade förflyttningar identifierade internt för att säkra utförandet av myndighetens uppdrag. I de fall resurskonflikter uppstår och ytterligare avvägningar behövs fungerar fokusområdena som en ledstjärna för prioriteringar. I SiS verksamhetsplan avgörs också utrymmet för ständiga förbättringar av de resurser som prioriteras först för myndighetens löpande drift och strategiska förflyttningar.

SIS VERKSAMHETSPLAN 2026 - 2028

SiS har identifierat sex fokusområden som löper under verksamhetsperioden 2026 – 2028. Fokusområdena prioriteras i två omgångar, med tre fokusområden åt gången för att inte skapa en resurs- eller målkonflikt med de resterande områdena. När de första tre fokusområdena anses färdigställda påbörjas nästa tre. Avsikten med uppdelningen är att underlätta planering i tid.

Nedan visas samtliga fokusområden, i den tidsordning som de prioriteras.

Utökad platskapacitet

Den grova ungdomsbrottsligheten i samhället fortsätter att öka. Det har lett till att allt fler ungdomar döms till påföljden sluten ungdomsvård. I slutet av 2025 verkställde över 260 unga en dom om sluten ungdomsvård på SiS ungdomshem. Det motsvarar närmare fem gånger så många som under helåret 2022, då 55 ungdomar verkställde påföljd enligt LSU. För SiS innebär detta att allt fler platser inom ungdomsvården får tas i anspråk för sluten ungdomsvård, vilket minskar antalet platser för LVU-placerade. Samtidigt har antalet LVU-placerade barn och unga med långa vistelsetider ökat, vilket har lett till en minskad genomströmning, då alternativ till eftervård, efter utskrivning eller frigivning från SiS många gånger saknas.

Då myndigheten i nuläget inte klarar uppdraget att bereda plats omedelbart är utökningen av antalet platser av högsta prioritet. (Se även kapitlet Planerade platser 2026).

Under 2025 har nya avdelningar och platser kontinuerligt öppnats på befintliga ungdomshem. Påbörjade initiativ förväntas leda till fortsatta öppningar av ungefär 25 platser fram till första kvartalet 2026. Dessutom planeras att påbörja uppförandet av fyra konceptbyggnader vid tre befintliga särskilda ungdomshem under 2026. Den aktuella prognosen utgår från att platserna kan driftsättas under första halvåret 2027

SiS söker också efter fastigheter som genom mindre anpassningar skulle kunna lämpa sig för SiS verksamhet. En sådan fastighet har identifierats och myndigheten utreder nu förutsättningarna för att inrätta ett nytt särskilt ungdomshem genom att överta och anpassa befintliga lokaler till myndighetens verksamhet. Om utredningen resulterar i ett beslut om att inrätta ett nytt sådant hem bedömer myndigheten att platser kan tas i drift under 2028.

Det pågår ett arbete för att skapa ytterligare platser genom att tillskapa utskrivningsförberedande avdelningar (LVU) och utslussningsavdelningar (LSU) vid befintliga hem inom ungdomsvården. Avdelningstyperna planeras vid ett tiotal platser i landet och kan leda till ett tillskott på ungefär 30 platser.

Myndigheten utreder också förutsättningarna att nå en samverkansöverenskommelse med HVB-hem för att möjliggöra en alternativ placering för de barn och unga som är redo för nästa steg i vårdkedjan.

SiS utreder även förutsättningarna för att, genom avtal uppdra kommuner att inrätta och driva nya särskilda ungdomshem med stöd av 9 kap 9 §socialtjänstlagen. SiS arbetar vidare med frågan, bl.a. genom att undersöka intresset från olika kommuner för ett sådant uppdrag.

Vad det gäller missbruksvårdens platser bedöms kapaciteten i dagsläget vara tillräcklig för att möta behovet under 2026. Det kan emellertid förväntas vara utmanande att omedelbart anvisa plats vid plötsligt ökad efterfrågad. För att möta tillfälliga öknningar i platsansökningar från socialtjänsterna kommer SiS under 2026 inrätta tillfälliga platser. Den ökade efterfrågan på platser inom missbruksvården under hösten 2025 har medfört att fler LVM-platser i nuläget inte är aktuella att ställa om till platser inom ungdomsvård.

Mot bakgrund av detta kommer de interna uppdrag som inte direkt bidrar till fler platser inte prioriteras i samma utsträckning som tidigare. Som exempel

kan vissa insatser för ökad differentiering av platser och minskade gruppstorlekar för de placerade, renovering av lokaler som inte är av akut karaktär eller andra åtgärder som innebär att platser tillfälligt måste stängas nämnas.

Rättssäker tillämpning av ny lagstiftning

Under 2026 arbetar SiS vidare med att implementera ny lagstiftning. Det gäller möjligheten att besluta om avskildhet i anslutning till dygnsvilan på särskilda ungdomshem med förhöjd säkerhetsnivå samt bakgrundskontroller av besökare inom ungdomsvården. Samtidigt förbereder myndigheten för implementering av ytterligare ny lagstiftning som förväntas träda i kraft under 2026. Det avser utökade möjligheter till kroppsvisitation, rumsvisitation och avskiljning av ordnings- och säkerhetsskäl. Det finns även lagstiftningsförslag om att ge SiS möjlighet att genomföra allmän inpasseringskontroll på vissa hem.

SiS har dessutom fått i uppdrag av regeringen att utreda förutsättningarna för att kunna elektroniskt övervaka barn och unga. Den nya lagstiftningen kommer innebära att forskrifter och allmänna råd och andra styrdokument behöver tas fram samt att samtliga medarbetare som arbetar klientnära behöver utbildas i den nya lagstiftningen. Det gör att särskilda utbildningsinsatser behöver riktas till vissa hem.

För att den nya lagstiftningen ska kunna implementeras på ett rättssäkert sett sker en förstärkning av myndighetens rättsavdelning.

Trygghet och grundkompetens

Den planerade ökningen av antalet platser på kort tid kräver en robust organisation och att medarbetarna är rustade för att med god kompetens möta behoven hos barn, unga och klienter.

År 2025 påbörjades arbetet med att anpassa och normera bemanningen på SiS - hem. Under 2026 kommer stora satsningar göras på att förstärka antalet klientnära medarbetare och stödjande funktioner. SiS utökar ungdoms- och LVM-hemmen med nära 1 000 nya medarbetare för att förbättra förutsättningarna en god, trygg och säker vård för barn, unga och klienter. Utökningen innebär att stödjande funktioner på huvudkontoret behöver bli fler för att stötta hemmen i bland annat den omfattande rekryteringen .

Under 2025 har SiS gjort flera förstärkningar för att öka tryggheten och säkerheten på hemmen. Nattbemanningen har utökats på samtliga hem inom

ungdoms- och missbruksvården, för att det alltid ska finnas tillgång till personal för de som vårdas samt för att minimera riskfyllt ensamarbete. Bemanningsplanerare, avdelningssteam och operativa ledare har införts på hemmen och implementeringen fortsätter även under 2026. Samtliga hem utökas med kvalitetssamordnare för att kunna stärka det systematiska kvalitetsarbetet. Inom ungdomsvården införs rollen som familjebehandlare även på hem i säkerhetsnivå 2 och 3.

SiS normerar den lokala introduktionsutbildningen som ska ges innan nya medarbetare kan påbörja det klientnära arbetet. Det är för att säkerställa att samtliga medarbetare har genomgått erforderligt antal timmar i konflikthantering som är en förutsättning för att kunna påbörja sitt arbete.

För att säkerställa att myndighetens medarbetare har en gemensam grund och förståelse för SiS uppdrag ska samtliga medarbetare gå SiS grundutbildning. Under 2025 gjordes stora satsningar för att öka kapaciteten för grundutbildningen. Utbildningsmodellen har förändrats, vilket medför att antalet platser har blivit fler och fler utbildningstillfällen kan erbjudas under året. Utbildningen som ges inom ramen för grundutbildningen kan också delas upp, vilket möjliggör större flexibilitet och att medarbetare inte behöver avsätta flera veckor i sträck när utbildningen väl är påbörjad. Grundutbildningen ska också under 2026 erbjudas medarbetare som tidigare inte haft möjlighet att delta, inom en treårsperiod från anställningen.

Föryngra och anpassa lokalbeståndet

Myndigheten har ett lokalbestånd med omfattande renoveringsbehov. En majoritet av myndighetens boenderum har uppnått sin tekniska livslängd. Till det finns behov av att anpassa vårdmiljön ytterligare. På grund av platsbrist har vissa sedan tidigare planerade renoveringar senarelagts och kommer fortsätta senareläggas. Det betyder att endast åtgärder av mer akut karaktär eller åtgärder som innebär att platser inte behöver stängas, genomförs. Alltjämt är lokalerna en förutsättning för att kunna bedriva den vård och behandling som ligger i SiS uppdrag.

I takt med att konceptbyggnader uppförs kan enskilda utdömda lokaler fasas ut, men arbetet med att renovera och ersätta lokaler som medför att platser stängs kan inte ske förrän platsläget förbättrats.

Myndighetens kapacitetsrapport prognostiserar att behovet av platser kommer att vara fortsatt stort även efter en utmönstring av slutna ungdomsvård. Under 2026 påbörjas arbetet med att upprätta en lokalförsörjningsplan som långsiktigt beskriver myndighetens behov av lokaler och lokalanpassningar för att lokalbeståndet på sikt ska spegla målgruppernas behov och möjliggöra en bättre vård och behandling.

Tryggare kompetensförsörjning och välfungerande kompetensutveckling

SiS uppdrag ställer höga krav på medarbetarna. En viktig del i att behålla kompetenta medarbetare är att SiS erbjuder goda förutsättningar för att medarbetarna ska trivas och lyckas i sitt uppdrag. Myndigheten behöver utveckla arbetsgivarskapet för att öka attraktiviteten som arbetsgivare och för att medarbetare ska vilja stanna och utvecklas.

Myndighetens uppdrag kräver att SiS har medarbetare med gedigen kunskap och utbildning i det klientnära arbetet. Utöver den grundutbildning som samtliga medarbetare ska genomföra i början av sin anställning behöver det också finnas en välfungerande struktur för ytterligare kompetensutveckling, där målgruppspecifika kunskaper erbjuds till medarbetare för att fördjupa kunskaper och färdigheter. Givet utmaningarna för verksamheten att kunna hålla alla platser öppna, samtidigt som medarbetare ska kunna genomgå utbildning, så behöver myndigheten prioritera de obligatoriska utbildningarna. SiS ser ett behov av att erbjuda fler specialinriktade utbildningar som är målgruppsanpassade för att bättre rusta medarbetarna för uppdraget och kunna fördjupa sina kunskaper. I takt med att antalet medarbetare utökas och fler behöver genomgå utbildningar så behöver också myndigheten utveckla förutsättningarna för digitala utbildningar som kan genomföras på plats på hemmen.

Differentierad vård

SiS ser behov av att kunna erbjuda differentierad vård som utgår från de placerades behov. SiS har bland annat utvecklat vårdformer som riktar sig till målgrupper med stora vårdbehov. Det görs i form av STB (platser med särskilda tillsynsbehov) inom ungdomsvården och kategori 1 inom missbruksvården samt SFA (särskilt förstärkta avdelningar). Dessa platser har möjliggjort för barn, unga eller klienter att vårdas i mindre grupper med förstärkt bemanning. Att vårda barn och unga i mindre gruppstorlekar står samtidigt i målkonflikt med uppdraget att utöka antalet platser. SiS bedömer att det finns vissa målgrupper som är i särskilt behov av att vårdas i mindre

sammanhang. Utöver de som vårdas på SFA, STB och kategori 1-platser bedöms även yngre flickor vara i behov av att vårdas i mindre grupper, och därför utökas inte gruppstorleken på yngre flickavdelningar. Arbetet med att fortsätta utveckla fler anpassade vårdformer behöver därför avvakta till dess att platskapaciteten motsvarar behovet av platser, för att därefter återupptas skyndsamt.

VERKSAMHETSMÅL OCH STRATEGISKA FÖRFLYTTNINGAR

SiS har tre verksamhetsmål som visar på den riktning som verksamhetsplaneringen ska ta sikte mot. Till respektive verksamhetsmål kopplas strategiska förflyttningar som beskriver inom vilka områden som SiS behöver utveckla arbetsätten, för att bidra till att verksamhetsmålen uppfylls under perioden.

För att säkerställa dessa strategiska förflyttningar har prioriterade uppdrag identifierats. De uppdrag som stödjer de fokusområden som är högst prioriterade under 2026 har företräde.

Nedan följer verksamhetsmålen tillsammans med de strategiska förflyttningarna och en beskrivning av vad som ska genomföras inom respektive strategisk förflyttning.

Vi bedriver en kunskapsbaserad tvångsvård i en stödjande vårdmiljö

1.1 Möta det akuta platsbehovet

SiS ska prioritera att nya platser kan öppnas för att möta det akuta platsbehovet inom ungdomsvården. Utökningen av platskapaciteten kan ske genom befintliga lokaler, genom nyetableringar och genom nya avdelningar i öppnare former. Arbetet innefattar även insatser inom kompetensförsörjning och -utveckling samt målgruppsanpassningar på enskilda hem, i syfte att öka antalet efterfrågade platser. Parallellt med utökningen av platser ska SiS planera för en eventuell utmönstring av slutna ungdomsvård. SiS behöver även upprätta en långsiktig plan för lokalförvaltning och behov av lokalmässiga anpassningar utifrån myndighetens uppdrag.

I.2 Bedriva ett tryggare och säkrare behandlingsarbete

SiS ska fortsätta stärka tryggheten och säkerheten för barn, unga och klienter genom att löpande analysera och följa upp verksamheten samt vidta åtgärder när trygghet och säkerhet behöver stärkas. Några av de områden som myndigheten arbetar med är att motverka hot och våld sexuella övergrepp, otillbörliga relationer, risk för självskada och psykisk ohälsa samt ojämställdhet. Inom ramen för arbetet ska också barn, unga och klienters rättigheter stärkas och främjas med goda möjligheter till påverkan och att göra sina röster hörda.

I.3 Utveckla och normera behandlingsinnehållet

SiS ska utveckla normeringen av vård och behandling. Det innebär att definiera hemmens behandlingsorganisation och den lokala hälso- och sjukvårdsorganisationen samt skolorganisationen med tillhörande uppdrag. Normeringen innefattar även vårdmiljön, behandlingsinnehållet och uppdraget att bedriva vård som erbjuder en meningsfull vardag och sysselsättning. SiS ska fortsätta arbetet med att bedriva särskilt förstärka avdelningar och platser med särskilda tillsynsbehov för de barn, unga och klienter som är i behov av vård i sådana former. Myndigheten ska fortsätta rusta SiS-hemmen och avdelningarna utifrån den säkerhetsnivå de är indelade i, samt utreda hur behandlingsinsatser behöver anpassas så. Dessutom ska myndigheten samtidigt fortsätta bedriva olika former av pilotverksamhet för att pröva nya arbetssätt och utveckla verksamhetens innehåll.

I.4 Fördjupa den externa samverkan

SiS ska arbeta för en förstärkt vårdkedja före, under och efter en SiS-placering i syfte att möjliggöra en vård och behandling av god kvalitet och ett mer effektivt nyttjande av SiS platser. Arbetet med att förbättra tillgången till hälso- och sjukvård och psykiatrisk vård för barn, unga och klienter ska fortsätta. Myndigheten ska fortsätta att sprida påbörjade arbetsmetoder för stöd till barn och unga i organiserad brottslighet genom förstärkt förmåga att ge stöd till avhoppare samt skapa förutsättningar för en bättre utslussning från tvångsvård genom en ökad samverkan med civilsamhället.

Vi har en god förvaltningskultur – likvärdig, effektiv och rättssäker

2.1 Utveckla ledning, styrning och uppföljning

SiS ska implementera ett ledningssystem för verksamhetsstyrning och stärka det systematiska kvalitetsarbetet på hemmen. Styrningen som sker genom styrdokument och regelefterlevnaden av dessa ska stärkas genom inrättande av en myndighetsgemensam förvaltningsorganisation för styrdokument.

SiS ska stärka styrningen inom de områden där myndigheten ser att det finns utvecklingsbehov. Under 2026 vidtas åtgärder för att särskilt höja kvaliteten i vården av flickor inom ungdomsvården genom inrättande av ny nationell flickavdelning samt genomförande av särskild satsning på flickhemmen.

Stora ekonomiska satsningar i kärnverksamheten medför ett ökat behov av och bättre förutsättningar för ekonomisk styrning och uppföljning. SiS kommer att införa en ny ekonomisk modell som mer ändamålsenligt kan följa upp myndighetens kostnader.

SiS ska även utveckla förutsättningarna för, och arbetet med, datadriven analys för att effektivisera uppföljning och utvärdering av vård och behandling.

2.2 Säkerställa en rättssäker tillämpning av SiS särskilda befogenheter

SiS ska ta fram föreskrifter och styrdokument utifrån ny lagstiftning avseende SiS särskilda befogenheter. Myndigheten ska också anpassa system, lokaler och utbilda medarbetare inför tillämpningen av den nya lagstiftningen. Samtidigt behöver myndigheten följa upp utfallet av implementeringen både av den lagstiftning som redan trätt i kraft och den som förväntas träda i kraft under 2026.

2.3 Utökad digitalisering och rättssäker informationshantering

SiS ska fortsätta att utveckla arbetet med säker digital kommunikation inom vårdkedjan och med närstående till placerade på SiS. Myndigheten ska också effektivisera och digitalisera väsentliga kommunikationsflöden inom

vårdkedjan. Möjligheten att digitalisera processer med socialtjänsten och aktörer inom rättsväsendet ska fortsätta att analyseras och utvecklas.

SiS ska säkerställa att den informationsinhämtning som görs inom myndigheten uppfyller aktuella lagkrav och värnar individens rätt till integritet, samtidigt som digitala verktyg och arbetssätt nyttjas för att öka trygghet och säkerhet.

Vi är en attraktiv arbetsgivare med rätt kompetens för vårt uppdrag

3.1 Säkra den grundläggande kompetensen

I enlighet med de nya utbildningskraven i socialtjänstförordningen behöver all behandlingspersonal ha minst en tvåårig eftergymnasial utbildning, vilket innebär att både nya och befintliga medarbetare utan denna behörighet kommer att behöva nå upp till dessa krav. Myndigheten behöver därför påbörja ett stort omställningsarbete för att befintliga medarbetare ska nå upp till kraven för att kunna fortsätta arbeta klientnära. Utöver de generella utbildningskraven behöver SiS också tillgodose utbildning som är specifikt anpassad för arbete inom tvångsvård.

SiS ska fortsätta arbetet för att möjliggöra för alla nyanställda att gå SiS grundutbildning samt normera den lokala introduktionsutbildningen på hemmen. Inom tre år ska också samtliga medarbetare som inte tidigare genomgått utbildningen ha genomgått den. I samband med att ny lagstiftning träder i kraft behöver också chefer och medarbetare utbildas i nya särskilda befogenheter inför att dessa ska implementeras i verksamheten. Utbildning i de nya särskilda befogenheterna kommer att ges brett i hela myndigheten och genom särskilt riktade insatser till hem i högre säkerhetsnivå. Under 2026 fortsätter arbetet med att stärka samtliga chefers grundkompetens inom arbetsmiljöområdet samt att förstärka de klientnära medarbetarnas kompetens inom konflikthantering. Arbetet med att vidareutveckla handledning inom kärnverksamheten är prioriterat.

3.2 Utveckla arbetsgivarskapet

SiS ska under 2026 utöka antalet medarbetare i kärnverksamheten med närmare 1 000 personer. Den stora satsningen i syfte att stärka organisationen, anpassa bemanningen i verksamheten och normera roller är del i ett vidare uppdrag att stärka styrning och ledning inom myndigheten. SiS förstärker samtidigt den lokala organisationen genom utökning av stöd- och ledningsfunktioner på ungdoms- och LVM-hemmen samt på huvudkontoret för att möjliggöra den stora utökningen inom kärnverksamheten. Som stöd för att öka attraktiviteten hos SiS som arbetsplats har kulturfrämjande insatser genomförts i flera ledningsgrupper. Det arbetet kommer att fortsätta.

KVALITETSOMRÅDEN

I kärnverksamheten och på myndighetens stöдавdelningar planeras och genomförs ständiga förbättringar för att höja kvaliteten i verksamheten. För att ge stöd i arbetet med att löpande utveckla verksamheten struktureras förbättringar utifrån kvalitetsdefinitioner som anger vad som är god kvalitet inom respektive område. Målsättningen är att på sikt uppfylla kvalitetsdefinitionen som anger vad som är god kvalitet inom respektive kvalitetsområde. Arbetet planeras och följs upp inom ramen för den ordinarie uppföljningsprocessen för att följa förflyttningar som gjorts och därmed identifiera framgångsrika tillvägagångssätt som andra hem kan implementera i sin verksamhet.

Arbetsgrupper för respektive kvalitetsområde har utifrån aktuell kvalitetsdefinition utgått från resultat och analys 2025 samt omvärldsfaktorer som påverkar myndighetens största utmaningar 2026. Utifrån detta har obligatoriska och valbara prioriterade kvalitetsarbeten formulerats som verksamheterna arbetar med under året i syfte att förbättra verksamheten. Prioriterade kvalitetsarbeten, här förkortat PKA, fungerar som delmål under verksamhetsåret för att stegvis uppfylla kvalitetsdefinitionen inom respektive område.

Inriktning för arbetet med PKA 2026

För att ta hänsyn till varierande behov av kvalitetsmässiga förflyttningar kommer varje hem att identifiera en till två valbara PKA, utifrån vad som är mest angeläget på respektive hem.

Nedan redovisas en beskrivning av de PKA som är obligatoriska under 2026, samt de prioriterade områden som verksamheten inom missbruksvården respektive ungdomsvården valt att fokusera på för att höja kvaliteten i deras respektive verksamhet.

Kvalitetsområde HR

Under 2026 kommer SiS förmåga att rekrytera, introducera och kompetensutveckla sina medarbetare att vara avgörande för hur myndigheten lyckas med den stora utökning av medarbetare som SiS planerar för. Att säkerställa att nya medarbetare ska kunna gå SiS grundutbildning är fortsättningsvis obligatoriskt under 2026. Antalet erbjudna PKA har också

prioriterats ned och det primära fokuset för 2026 är rekrytering och att attrahera nya medarbetare. De nya förhöjda kompetenskraven i socialtjänstförordningen som gäller klientnära medarbetare innebär också att kompetensplaneringen kommer att bli central för samtliga hem inom ungdoms- och missbruksvården de nästkommande fem åren.

Kvalitetsområde Vård och behandling

Under 2026 kommer ungdomsvården och flera av hemmen inom missbruksvården fortsättningsvis att fokusera på strukturen på hemmen och att utveckla arbetet med att erbjuda en strukturerad vardag med ökad tydlighet och förutsägbarhet för barn, unga och klienter. För ungdomsvården kommer målet om att erbjuda 10h schemalagda aktiviteter i veckan att fortsätta vara obligatoriskt, medan inom missbruksvården så ska den nya vård- och behandlingsriktlinjen implementeras på samtliga hem, tillsammans med två obligatoriska aktiviteter för att säkerställa att alla har en plan för inledande vårdtid upprättad inom fyra dagar och att alla klienter har ett individuellt upprättat veckoschema.

Kvalitetsområde hälso- och sjukvård

Under 2026 har ungdomsvården och missbruksvården enbart två PKA för hela hälso- och sjukvårdsområdet, och båda två är obligatoriska och gäller för båda verksamhetsgrenarna. De handlar om att Utveckla och bredda arbetet med avvikelshantering inom hälso- och sjukvårdsverksamheten och att utveckla processen för delegering gällande läkemedelshantering. Syftet med att endast erbjuda två PKA är för att dessa områden ses som de mest prioriterade för att stärka hälso-och sjukvårdsarbetet på hemmen.

Kvalitetsområde Skola

Inom kvalitetsområde skola finns två obligatoriska PKA för ungdomsvården där varje hem ska sträva efter att nå måluppfyllelsen under 2026. Samtliga hem ska kunna erbjuda undervisning som motsvarar heltidsstudier och eleverna behöver också känna motivation till att gå till skolan och delta i undervisningen. Några av de insatser som kommer att genomföras för att stärka skolnärvaron är planeringen av verksamheten så att skolan blir utgångspunkten för de dagliga rutinerna på ungdomshemmet, samverkan mellan behandlingspersonal och skolan samt regelbundna uppföljningar och analys av enskilda elevers frånvaro.

RISKER

Inför perioden 2026 – 2028 har SiS identifierat tio myndighetsrisker – omständigheter som kan påverka ledningens möjligheter att fullgöra sitt ansvar. Riskerna har tillsammans med verksamhetens uppföljning underbyggt den prioritering bland strategiska förflyttningar i verksamhetsplanen 2026 – 2028 som gjorts.

Riskerna spänner över olika delar av SiS verksamhet och berör samtliga verksamhetsmål. Ansvarig för riskens hantering behöver därför normalt samverka inom myndigheten för att säkra överenskommen riskhantering.

Riskhanteringen integreras i verksamhetsplanens strategiska förflyttningar under respektive verksamhetsmål, i kärnverksamhetens prioriterade kvalitetsarbete, samt i löpande ansvar på myndighetens avdelningar. Arbetet följs upp systematiskt i ordinarie processer.

Risk	Riskvärde (1-5)	Konsekvenser	Mål
1. Risk att SiS inte klarar av att säkra tillräcklig kompetens hos befintliga medarbetare Ansvarig: HR-direktören	Stor sannolikhet (4) för allvarlig konsekvens (4)	<ul style="list-style-type: none"> Sämre förutsättningar för god vård och behandling Kan få konsekvenser för säkerheten Ökad utbildningsskuld efter pandemin Vårt förtroende skadas 	<ul style="list-style-type: none"> Vi är en attraktiv arbetsgivare med rätt kompetens för vårt uppdrag
2. Risk att SiS inte har förmåga att förebygga och agera effektivt på signaler vid oegentligheter (inklusive otillbörlig påverkan, korruption, bedrägeri och andra ekonomiska oegentligheter) och icke-professionellt beteende Ansvarig: HR-direktören	Stor sannolikhet (4) för beaktansvärd konsekvens (3)	<ul style="list-style-type: none"> Missförhållanden kan fortgå Kan få konsekvenser för säkerheten Sämre arbetsmiljö Vårt förtroende skadas 	<ul style="list-style-type: none"> Vi har en god förvaltningskultur – likvärdig, effektiv och rättssäker
3. Risk att SiS inte i tillräcklig utsträckning lever upp till de författningskrav som gäller inom området dataskydd, arkiv och informationssäkerhet Ansvarig: Rättschef	Stor sannolikhet (4) för allvarlig konsekvens (4)	<ul style="list-style-type: none"> Vi kan röja information Vi förlorar åtkomst till viktig information om bl.a. ungdomar och klienter eller den går inte att hitta 	<ul style="list-style-type: none"> Vi har en god förvaltningskultur – likvärdig, effektiv och rättssäker

		<ul style="list-style-type: none"> • Vi kan inte tillgodose registrerades rättigheter • Digitaliseringen kan försenas • Vi kan inte lämna ut data till externa forskningsprojekt • Påverkar våra möjligheter att göra uppföljningar av vårdens effekter • Vi kan få sanktionsavgifter från Integritetsskyddsmyndigheten • Vårt förtroende skadas 	
<p>4. Risk för återkommande hot- och våldssituationer på hemmen på grund av ineffektivt förebyggande arbete</p> <p>Ansvarig: Säkerhetsdirektören</p>	Viss sannolikhet (3) för allvarlig konsekvens (4)	<ul style="list-style-type: none"> • Kränkningar av barn, unga och klienter • Otrygga barn, unga och klienter • Sämre arbetsmiljö • Förtroendet för oss som myndighet minskar 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi bedriver kunskapsbaserad tvångsvård i en stödjande vårdmiljö
<p>5. Risk för att SiS inte utför hälso- och sjukvård på ett patientsäkert och likvärdigt sätt</p> <p>Ansvarig: Utvecklingsdirektören</p>	Stor sannolikhet (4) för allvarlig konsekvens (4)	<ul style="list-style-type: none"> • Regionerna har felaktiga förväntningar på vårt hälso- och sjukvårdsuppdrag • Barn, unga och klienter får inte den hälso- och sjukvård de har rätt till • Vi använder myndighetens resurser fel • Förtroendet för myndigheten minskar 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi bedriver kunskapsbaserad tvångsvård i en stödjande vårdmiljö
<p>6. Risk för ineffektiv förvaltning och utsatthet för oegentligheter på grund av att genomslag för SiS interna styrdokument och förvaltningskultur uteblir</p> <p>Ansvarig: Ekonomi- och planeringsdirektören</p>	Stor sannolikhet (4) för allvarlig konsekvens (4)	<ul style="list-style-type: none"> • Myndigheten får inte en gemensam bild av mål och prioriteringar • Förtroendet för myndighetens minskar • Missförhållanden kan fortgå • Kulturskillnader består - vi följer inte fattade beslut och får då litet genomslag 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi har en god förvaltningskultur – likvärdig, effektiv och rättssäker

		för beslutad förändring	
7. Risk för försämrad vårdkvalitet på grund av att SiS inte placeras utifrån rätt målgrupp och vårdbehov inom ungdomsvården Ansvarig: Ungdomsvårdsdirektören	Stor sannolikhet (4) för allvarlig konsekvens (4)	<ul style="list-style-type: none"> • Brister i säkerhet • Sämre förutsättningar för vård och behandling utifrån behov • Medarbetare saknar kompetens för målgrupp som finns på hemmet 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi bedriver kunskapsbaserad tvångsvård i en stödjande vårdmiljö
8. Risk att samverkan med socialtjänsten och psykiatrin hindras av otillräcklig framförhållning och kapacitet hos andra vårdformer Ansvarig: Utvecklingsdirektören	Stor sannolikhet (4) för beaktansvärd konsekvens (3)	<ul style="list-style-type: none"> • Vårdkedjan blir inte sammanhållen • Vi har inte rätt information om barn, unga och klienter • Svårigheter med utslussning • Ojämlig hälso- och sjukvård 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi bedriver kunskapsbaserad tvångsvård i en stödjande vårdmiljö
9. Risk för otillräcklig placeringskapacitet på grund av försenad renovering, ombyggnad och tillbyggnad av lokaler Ansvarig: Fastighetsavdelningen	Stor sannolikhet (4) för mycket allvarlig konsekvens (5)	<ul style="list-style-type: none"> • Brister i säkerhet • Lokaler som inte är ändamålsenliga • Sämre förutsättningar för vård och behandling utifrån behov 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi bedriver kunskapsbaserad tvångsvård i en stödjande vårdmiljö
10. Risk att SiS inte kan möta verksamhetens behov av kompetensförsörjning Ansvarig: HR-direktören	Liten sannolikhet (2) för mycket allvarlig konsekvens (5)	<ul style="list-style-type: none"> • Försämrad arbetsmiljö med exempelvis ökat hot och våld • Sämre förutsättningar att tillhandahålla rätt vård och behandling • Platsreduktioner på grund av bemanningssvårigheter 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi är en attraktiv arbetsgivare med rätt kompetens för vårt uppdrag

REGERINGSUPPDRAG OCH MÅL

Uppdragen återfinns även kopplat till verksamhetsmålen.

MÅL OCH ÅTERRAPPORTERINGSKRAV

Kapacitet och vårdkvalitet

Statens institutionsstyrelse ska redovisa vidtagna åtgärder och resultat utifrån årets anslagsförstärkning som syftar till att stärka förutsättningarna för att myndigheten ska klara uppdraget att bedriva en god vård, anvisa plats omedelbart, förbättra boendemiljön och föryngra och anpassa lokalerna.

Trygghet och arbetet mot sexuella övergrepp

Statens institutionsstyrelse ska redovisa, analysera och bedöma resultatet av de åtgärder som har vidtagits för att tillgodose behovet av en trygg miljö för de som vårdas samt för personalen vid myndigheten. Inom ramen för detta ska myndigheten särskilt redovisa, analysera och bedöma resultatet av de åtgärder som har vidtagits i syfte att förebygga och motverka sexuella övergrepp och otillbörliga relationer vid myndigheten.

Förbättrade möjligheter till digitala förhandlingar

Statens institutionsstyrelse ska redovisa hur de, inom ramen för myndighetens ansvarsområde, har arbetat för att öka möjligheten att genomföra digitala förhandlingar. Redovisningen ska också omfatta en beskrivning av samarbetet med Domstolsverket i frågan.

Öka förmågan att använda AI och ny teknik genom datadrivet arbete

Statens institutionsstyrelse ska redovisa i vilken utsträckning de arbetar datadrivet samt vilka åtgärder de vidtagit för att förbättra sin förmåga att arbeta datadrivet.

UPPDRAG

Prognoser

Myndigheten ska redovisa prognoser för 2026–2029 vid nedanstående prognostillfällen. Prognoserna ska kommenteras både i förhållande till föregående prognostillfälle och i förhållande till budgeten. Prognoserna lämnas i informationssystemet Hermes senast den:

2 februari,

22 april,

24 juli,

9 november.

Förbättrad vård för barn och unga som utsatts för bl.a. sexuellt våld

Statens institutionsstyrelse ska stärka och anpassa vården för barn och unga som utsatts för våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, sexuellt våld och sexuell exploatering, inklusive sexuellt utnyttjande i pornografiska syften. I uppdraget ingår att analysera riskerna och förebygga att barn och unga utsätts för sexuellt våld, sexuell exploatering eller prostitution och människohandel för alla ändamål. Uppdraget omfattar även arbete med att förebygga förekomst av sådan våldsutsatthet i myndighetens egen verksamhet. I genomförandet av uppdraget ska SiS inhämta kunskap från relevanta myndigheter, t.ex. Socialstyrelsen och Statens beredning för social- och medicinsk utvärdering (SBU). Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 24 mars 2029. För uppdraget får myndigheten under 2026 använda 2 500 000 kronor som ska redovisas mot det under utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet för budgetåret 2026 uppförda anslaget 3: 1 Särskilda jämställdhetsåtgärder, anslagsposten 12 Jämställdhetsinsatser efter regeringsbeslut. Medlen betalas ut engångsvis efter rekvisition till Kammarkollegiet senast den 1 december 2026. Medel som inte har använts för avsett ändamål ska återbetalas senast den 31 mars 2027 till Kammarkollegiet. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning av använda medel lämnas till Kammarkollegiet. Rekvisition, återbetalning och redovisning av medel ska hänvisa till regleringsbrevet för budgetåret 2026 avseende Statens institutionsstyrelse.

Uppdrag att vidta åtgärder för att nya särskilda ungdomshem ska kunna inrättas

Statens institutionsstyrelse har fått i uppdrag att vidta de åtgärder som krävs för att öka antalet platser på de särskilda ungdomshemmen (S2025/ 00421) . Uppdraget ska fortsätta under 2026 och redovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 10 april 2027.

Andlig vård

Statens institutionsstyrelse ska se över behovet av, och de nu gällande förutsättningarna för, andlig vård för barn, unga och klienter som vårdas på de särskilda ungdomshemmen och LVM-hemmen. I genomförandet av

uppdraget ska SiS samråda med Kriminalvården samt föra dialog med Sveriges kristna råd och Svenska kyrkan. Inom ramen för uppdraget ska Statens institutionsstyrelse även ta hänsyn till och motverka risk för radikalisering. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 18 december 2026.

Uppdrag om att förbättra skolresultat

En hög närvaro och fullföljd skolgång är en av de viktigaste insatser som kan ges ett barn. Detta gäller inte minst ett placerat barn. Statens institutionsstyrelse ska därför kartlägga placerade barns och ungas skolnärvaro, både på lokal verksamhets- och nationell nivå. Vidare ska myndigheten redogöra för vilka åtgärder den vidtagit för att minska ogiltig skolfrånvaro. Detta ska redovisas till regeringen, tillsammans med förslag på åtgärder för att öka skolnärvaron i verksamheter där brister finns. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 18 december 2026.

PÅGÅENDE UPPDRAG

	Uppdrag givet i	Avrapporteringstidpunkt
Uppdrag till Statens institutionsstyrelse att vidta åtgärder för att nya särskilda ungdomshem ska kunna inrättas	S2025/00421	Redovisas senast den 23 januari 2026
Samverkansuppdrag för att frigöra fler platser	Regleringsbrevet för 2024	Redovisas senast den 7 maj 2026
Uppdrag om ökad tillgänglighet för att stärka barns möjligheter att utkräva sina rättigheter	Regleringsbrevet för 2025	Redovisas senast den 28 februari 2026
Uppdrag om ett nationellt sammanhållet stöd till arbetet med avhoppare	Ju2025/01696	Delredovisas senast den 1 mars 2026 och den 1 mars 2027. Slutredovisas senast den 1 mars 2028
Myndighetsgemensamt uppdrag att stärka och främja sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter	A2024/01236	Delredovisas av Folkhälsomyndigheten senast den 31 mars 2026 och den 31 mars 2027, slutredovisas av Folkhälsomyndigheten senast den 31 mars 2028
Uppdrag till Statens institutionsstyrelse att förbereda utmönstringen av påföljden sluten ungdomsvård	S2025/00164	Redovisas senast den 1 april 2026

Förstärkt säkerhetsarbete	Regleringsbrevet för 2025	Redovisas senast den 17 april 2026
Uppdrag att fortsätta utveckla stödet till arbetet med barn och unga som riskerar att begå eller begår grova brott med koppling till organiserad brottslighet	Ju2025/00846	Redovisas senast den 29 april 2026
Uppdrag att stödja genomförandet av ANDTS-strategin	S2021/03343	Redovisas av Folkhälsomyndigheten senast den 1 maj 2026
Uppföljning av nya särskilda befogenheter	Regleringsbrevet för 2024	Redovisas senast den 7 maj 2026.
Uppdrag till Statens Institutionsstyrelse att utreda de praktiska förutsättningarna för att elektroniskt övervaka barn och unga i vissa givna situationer	S2025/01372	Redovisas senast den 25 maj 2026

EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR OCH KAPACITET

Ekonomiska förutsättningar

Myndighetens ekonomiska förutsättningar styrs av finansiella villkor i regleringsbrevet. Finansieringsmodellen består av en blandfinansiering mellan anslag och avgifter för ungdomsvården och missbruksvården, och anslagsfinansiering för sluten ungdomsvård.

Budgetplanering för 2026–2028

SiS budgeterar med ett anslagssparande och ett resultat i balans inom den avgiftsbelagda verksamheten under verksamhetsåret 2026. År 2027 – 2028 står SiS inför förändringar som bedöms få ekonomisk påverkan. Utmönstring av påföljden sluten ungdomsvård till Kriminalvården som inleds under andra halvåret 2026 kommer att påverka både SiS anslagsnivå och kostnadsutvecklingen inom myndigheten. Finansieringsvillkoren behöver ändras tillbaka alternativt måste SiS få en rejäl anslagsförstärkning. Under åren 2027 – 2028 kommer SiS inte att kunna hämta in avgiftsunderskott trots att avgifterna kommer att behöva öka med 10–15 procent för att underskottet inte ska kunna öka ytterligare.

Budgetplanering 2026–2028	Budget 2026	Beräkning 2027	Beräkning 2028
Anslag	3 060	2 393	2 205
Avgiftsintäkter	2991	3 500	3786
Övriga intäkter	18	18	18
Intäkter totalt	6 069	5 911	6 009
Kärnverksamhet	3 902	4 128	4 191
OH och lokaler	1 795	1 795	1 795
Ofördelade medel	386		
Kostnader totalt	6 083	5 923	5 986
Resultat anslag	-13	-65	0
Resultat avgiftsbelagd verksamhet	0	0	23
Anslagssparande/anslagskredit	65	0	0
Utgående belopp avgiftsbelagd verksamhet	-290	-290	-267

Analys av budgeterade intäkter 2026

Myndighetens totala intäkter budgeteras till 6 069 miljoner kronor, vilket motsvarar en ökning med 13 procent i förhållande till 2025. Anslaget ökar med 18 procent i förhållande till tilldelningen 2025 och utgör 51 procent av

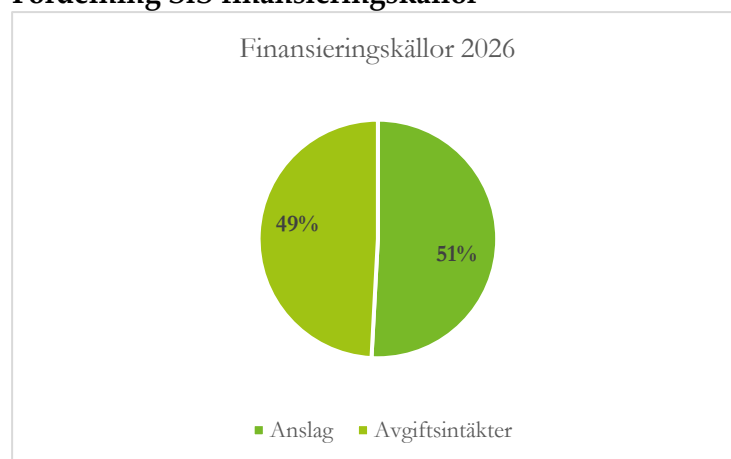
myndighetens totala finansiering. Andelen anslagsfinansiering har ökat med 5 procentenheter jämfört med föregående år. Detta förklaras med utökat anslag inom sluten ungdomsvård och ändrade finansieringsvillkor mellan avgifter och anslag under 2026.

Avgiftsintäkterna förväntas öka med 9 procent. Avgiftsberäkningen utgår ifrån att avgifterna täcker 64 procent av budgeterade kostnader inom LVU och LVM - vård. Avgiftsintäkterna är beräknade utifrån en beläggningsgrad på 90 procent av planerade platser inom LVU och LVM.

En ökning av vårdavgifter är en förutsättning för att finansiera utökning av kapacitet och satsningar på trygghet och säkerhet, samt utbildning av och kompetensförsörjning för medarbetare.

Intäkter	Budgetförslag 2026	Budget 2025	Förändring i mnkr	Förändring i %
Anslag	3 060	2 591	469	18%
Avgiftsintäkter	2 991	2 753	238	9%
Övriga intäkter	18	18	0	0%
Intäkter totalt	6 069	5 362	707	13%

Fördelning SiS finansieringskällor

Analys av budgeterade kostnader 2026

Kostnaderna budgeteras till 6 083 miljoner kronor, vilket är en ökning med 956 miljoner kronor eller 23 procent, jämfört med året innan. Inom kärnverksamheten ökar kostnaderna med 553 mnkr eller 17 procent, där ungdomsvården ökar med 19 procent medan missbruksvården ökar med 6 procent.

Kostnadsökningen inom kärnverksamheten är kopplad till flera olika satsningar för att utöka myndighetens kapacitet, förstärka bemanningen samt förbättra trygghet och vårdkvalitet. Bland annat görs nedanstående satsningar inom kärnverksamheten 2026:

- Kraftigt förstärkt grundbemanning på samtliga ungdomshem för att öka tryggheten och vårdkvalitén.
- Satsningar på kvalitetsutredare och HR-kompetens för att stärka hemmens administrativa kapacitet.
- Utökning av familjebehandlare till att omfatta samtliga vårdavdelningar inom ungdomsvården.
- Utökning av operativa ledare för samtliga hem

Budgeten för nationella avdelningar ökar med 173 miljoner kronor eller 32 procent. Förstärkningen sker på myndighetens samtliga nationella avdelningar. Förstärkningen sker i första hand på HR-avdelningen för att stärka rekryteringskapaciteten till följd av den stora tillväxten av personal som sker både inom kärnverksamheten och inom de nationella avdelningarna samt för förstärkning av grundutbildningen. Även rättsavdelningen förstärks tydligt för arbetet med den omfattande nya lagstiftningen samt fler kommande och pågående regeringsuppdrag.

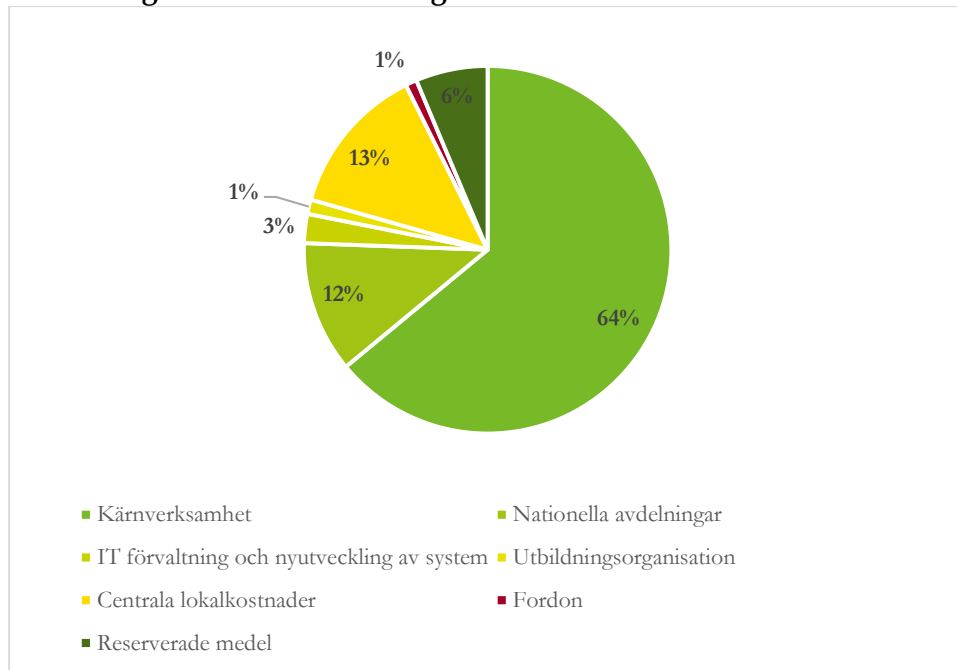
Utbildningsorganisationen förstärks och budgeten ökar med 19 miljoner kronor eller 33 procent. Detta för att kunna öka grundkompetensen inom viktiga områden.

Budgeten för lokalkostnader ökar med 53 miljoner kronor eller 7 procent. Ökningen avser dels ökade hyreskostnader och dels nödvändiga renoveringar och anpassningar av lokaler för omställning av platser och förändrade befogenheter.

SiS avsätter centralt 386 mnkr för att under året kunna finansiera insatser som ska leda till utökad platskapacitet, finansiering av ett nytt arbetstidsavtal som ska leda upp till rådande EU-direktiv och finansiering av en särskild flicksatsning. Medel avsätts även för finansiering av en särskild lönesatsning samt omställningsstöd.

Kostnader	Budgetförslag 2026	Budget 2025	Förändring (mnkr)	Förändring %
Kärnverksamhet	3 902	3 349	553	17%
Nationella avdelningar	705	532	173	32%
Gemensamma poster	24	23	1	4%
IT förvaltning och nyutveckling av system	156	146	10	7%
Utbildningsorganisation	77	58	19	33%
Centrala lokalkostnader	809	756	53	7%
Fordon	24	19	5	26%
Reserverade medel	386	244	142	58%
Kostnader totalt	6 083	5 127	956	0

Fördelning av SiS kostnadsbudget

Investeringar

Budgeterade investeringar uppgår till 103 miljoner kronor, vilket är en minskning med 32 mnkr jämfört med föregående år. Fordon och IT -relaterade investeringar minskar medan investeringar på lokaler ökar.

Tabell investeringsbudget

Investeringsbudget 2025	Budget 2026	Budget 2025
Inventarier och maskiner kärnverksamheten	4	2
Lokaler	59	48
IT-relaterade investeringar	7	23
Fordon	33	62
Totala investeringar	103	135

Planerade platser för 2026

I detta kapitel beskrivs antalet planerade vårdplatser som SiS erbjuder under 2026. Se även bilaga 1 med fördelning av platser per SiS-hem. Ytterligare platser ska tillkomma under verksamhetsåret, se fokusområdet ökad platskapacitet ovan och avsnitt nedan om planerad ökning av platser inom SiS ungdomsvård. Platser kan även behöva stängas tillfälligt vid till exempel renovering, skadegörelse eller personalbrist. Det gäller också när vården tillfälligt kräver mindre gruppstorlekar.

Behov av platser 2026

SiS har haft platsbrist inom ungdomsvården under flera år. Det har även förekommit perioder av brist på vårdplatser inom missbruksvården.

Det totala behovet av vårdplatser för 2026 beräknas till 1 170¹:

- 910 platser för ungdomsvård. Varav 625 platser för vård enligt lagen om vård av unga (LVU) och 285 platser för slutna ungdomsvård (LSU).
- 260 platser för vård enligt lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM).

Planerade platser 2026

För 2026 planerar SiS att initialt erbjuda 1 075 platser:

- 814 platser inom ungdomsvården, vilket är 24 fler än 2025.
- 261 platser inom missbruksvården, vilket är 9 färre än 2025.

Ökningen inom ungdomsvården sker främst genom att SiS öppnar platser i nya lokaler. Minskningen inom missbruksvården sker främst genom att SiS lämnar lokal med omfattande renoveringsbehov.

Planerad ökning av platser för SiS ungdomsvård

SiS bedömer att det kommer att råda fortsatt platsbrist inom ungdomsvården under 2026. Bristen gäller både platser för pojkar och flickor samt både platser med tillgång till grundskola och gymnasieskola. Därför planeras inga byten av målgrupp för ungdomshem eller avdelningar på hem.

SiS bedriver flera projekt för att öka antalet platser inom ungdomsvården de kommande åren. Åtgärden som kommer att skapa flest platser är att bygga nya avdelningar på befintliga ungdomshem. Arbete med att hitta lokaler för nyetablering pågår inom ramen för regeringsuppdraget att vidta åtgärder för

---

¹ Se SiS kapacitetsrapport 2026–2035, december 2025 (dnr 1.1.3-9301-2025).

att nya särskilda ungdomshem ska kunna inrättas. Under 2026 fullföljs även omställningen av ett LVM-hem till ungdomshem som inleddes 2024/2025.

Beredskapsplatser inom ungdomsvården

Utöver de planerade platserna inrättas SiS 20 beredskapsplatser inom ungdomsvården. I och med detta planeras inte längre för några flexibla platser. Beredskapsplatserna behövs exempelvis för tillfälliga akuta placeringar eller omplaceringar samt övernattningar på annan ort i samband med rättegång, domstolsförhandling eller annan transport. För att öka användningen av dessa resurssätts de med medarbetare på samma sätt som ordinarie planerade platser.

Övrig platskapacitet inom ungdomsvården

Liksom under 2025 avsätts 2026 medel till personalresurser för att tillfälligt kunna överbelägga boenderum i samband med längre vård i enskildhet (VIE). Även pilotverksamheten med delade boenderum på utvalda platser inom ett ungdomshem fortsätter under 2026.

SiS har även kvalificerade familjehemsplatser för sex barn och unga inom behandlingsprogrammet TFCO (Treatment Foster Care Oregon).

Planering för slutna ungdomsvård (LSU)

Det finns förslag om att från den 1 juli 2026 ta bort påföljden slutna ungdomsvård och att brott begångna efter det ska resultera i verkställighet inom Kriminalvården enligt ny lagstiftning. Behovet av platser för slutna ungdomsvård förväntas, även med en sådan förändring, öka fram till runt årsskiftet 2026/2027 med anledning av att rättsprocesserna tar drygt ett halvår.

Även för 2026 gör SiS därför avsteg från regeln att inte placera LVU- och LSU-ungdomar på samma vårdavdelning. Vissa av platserna som planeras för LVU kommer i perioder att beläggas med ungdomar som vårdas enligt LSU. Detta gäller främst platser för icke skolpliktiga pojkar. För att minska behovet av ekonomiska omföringar i efterhand² har myndigheten tagit fram en schablon för de LVU-avdelningar som i störst omfattning tar emot LSU-ungdomar. Enligt schablonen har ekonomiska medel för 70 LSU-platser fördelats till sex ungdomshem.

---

² LSU finansieras helt via statliga medel (anslag) medan LVU medfinansieras av placerande kommun genom avgifter.

Åtgärder för att möta tillfälliga öknningar i efterfrågan av platser för SiS missbruksvård

SiS bedömer att de planerade platserna för missbruksvård motsvarar kapacitetsbehovet under 2026. Eftersom antalet platsansökningar från kommunerna varierar under året bedömer myndigheten emellertid att det i perioder kan bli utmanande att omedelbart anvisa plats.

För att möta tillfälliga öknningar i inkomna platsansökningar från socialtjänsterna kommer SiS under 2026 att vid behov inrätta tillfälliga platser.

För att bättre möta behovet av platser inom missbruksvården ändrar myndigheten fördelningen av platser mellan kvinnor och män. För 2026 planeras cirka två tredjedelar av platserna för män och en tredjedel för kvinnor. En annan åtgärd för att nyttja boenderummen mer ändamålsenligt är att avveckla uppdelningen mellan intagsplatser och behandlingsplatser.

Differentiering av platser

SiS placerar klienter, barn och unga på hem och avdelningar med olika inriktning beroende på deras behov. I planeringen planeras platser utifrån följande differentieringsgrunder på avdelningsnivå³:

- Verksamhetsgren (LSU, LVM, LVU)
- Kön
- Avdelnings- och tjänstetyp (SiS-tjänst)
- Ålder, skolpliktiga/ej skolpliktiga (gäller ungdomsvården)
- Säkerhetsnivå (gäller ungdomsvården)

Nedan följer tabeller som visar fördelningen av planerade helårsplatser uppdelat för differentieringsgrunderna.

---

³ Utöver denna avdelningsindelning sker placeringen utifrån individuella överväganden så som individuella vårdbehov, placeringshistorik, närhet till hemort, skyndsamhetskrav och att undvika negativa ungdoms- eller klientsammansättningar.

Tabell 1. Antal planerade helårsplatser 2026 per verksamhetsgren, kön och avdelningstyp 2026

Verksamhetsgren	Avdelningstyp	Flickor/ kvinnor	Pojkar/ män	Flickor/kvinnor & pojkar/män *	Totalt
LVU	Låsbar mottagning och behovsbedömning (MBB)	62	144		206
	Låsbar behandling	88	193		281
	Låsbar särskilt förstärkt avdelning (SFA)	11	4		15
	Låsbar särskilt tillsynsbehov (STB)		6		6
	Öppen behandling	26	47	6	79
LVU totalt		187	394	6	587
LSU	SlutenLSU-vård	11	179		186
	Sluten särskilt tillsynsbehov (STB)		6		6
	Öppen LSU-vård		23	8	31
LSU totalt		11	208	8	227
Totalt ungdomsvård		198	602	14	814
LVM	Låsbar behandling	59	87	9	155
	Låsbar behandling, kategori 1	11	24		35
	Låsbar särskilt förstärkt avdelning (SFA)	8			8
	Öppen behandling	7	50		57
	Öppen behandling, kategori 1	1	5		6
Totalt missbruksvård		86	166	9	261

*Två avdelningar inom ungdomsvården alternerar platser för flickor och för pojkar, men flickor och pojkar vårdas separat. En avdelning inom LVM-vården är flexibel mellan kvinnor och män men kvinnor och män vårdas separat.

Tabell 2. Antal planerade helårsplatser 2026 för ungdomsvården per verksamhetsgren, kön och skolplikt/icke skolplikt

Verksamhetsgren	Ålder	Flickor	Pojkar	Flickor & Pojkar	Totalsumma
LVU	Ej skolpliktig	123	258		381
	Skolpliktig	64	136	6	206
LVU Summa		187	394	6	587
LSU	Ej skolpliktig	11	208	8	227
Totalsumma		198	602	14	814

*Två avdelningar alternerar platser för flickor och för pojkar, men flickor och pojkar vårdas separat.

Tabell 3. Antal planerade helårsplatser 2026 för ungdomsvården per verksamhetsgren kön och säkerhetsnivå

Verksamhetsgren	Säkerhetsnivå	Flickor	Pojkar	Flickor & Pojkar	Totalsumma
LVU	1		25		25
	2	9	89		98
	3	178	280	6	464
LVU Summa		187	394	6	587
LSU	1		56		56
	2		35		35
	3	11	117	8	136
LSU Summa		11	208	8	227
Totalsumma		198	602	14	814

*Två avdelningar alternerar platser för flickor och för pojkar, men flickor och pojkar vårdas separat.

UPPFÖLJNING

Den löpande uppföljningen under året är viktig och syftar till att ge ledningen underlag för att inom pågående verksamhetsår kunna styra och leda verksamheten.

Årets verksamhetsplan är den första för perioden 2026 – 2028. Målen i myndighetens treåriga verksamhetsplan gäller för hela treårsperioden.

Uppföljningen ligger till grund för beslut om åtgärder och eventuella omprioriteringar, för att säkerställa att myndigheten når sina mål.

Uppföljningen sker i flera nivåer

Regeringen följer upp generaldirektören och myndighetens resultat genom i första hand årsredovisning och myndighetsdialog.

Uppföljningen av verksamhet och ekonomi sker vid flera tillfällen under året. Månatligen och veckovis sker uppföljning som normalt inte leder till beslut om omprioritering av generaldirektören. Syftet med dessa uppföljningstillfällen är att tidigt upptäcka avvikelser och i första hand genom dialog genomföra mindre justeringar inom ramen för beslutad verksamhet.

Generaldirektören följer upp hela myndighetens arbete mot mål, kvalitetsdefinitioner och budgetutfall i samband med myndighetens tertialuppföljningar. Uppföljningen presenterar status för de strategiska förflyttningarna och myndighetens fokusområden. Vid dessa tillfällen är syftet att generaldirektören ska kunna fatta beslut som innebär omprioriteringar i verksamheten som förbättrar möjligheterna att nå målen.

Avdelningsdirektörer följer upp och ansvarar för avdelningens resultat utifrån de uppdrag som de ansvarar för, samt budgetutfall för den nationella avdelningen.

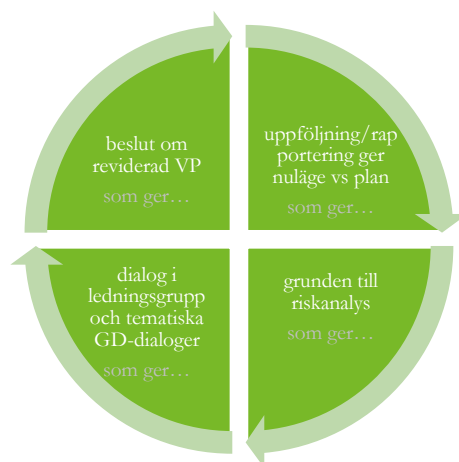
Sektionschefer och institutionschefer följer upp och ansvarar för sektionernas eller ungdoms- och LVM-hemmens resultat utifrån de prioriterade kvalitetsarbeten och uppdrag som bidrar till de strategiska förflyttningarna, samt budgetutfall och övriga avvikelser i verksamheten.

Enhetschefer följer upp och ansvarar för genomförande av de aktiviteter och åtgärder som bidrar till mål och prioriterade kvalitetsarbeten, samt budgetutfall och hantering av avvikelser i verksamheten.

Uppföljningen bygger på underliggande nivåers rapportering och fokuserar på resultat som avviker från målen.

Den tertialsvisa uppföljningen bygger på ett flöde där systematisk uppföljning av planerad verksamhet underbygger riskanalys, dialog och beslut. Systematisk rapportering inhämtas från avdelningar och hemavseende

- regeringsuppdrag,
- strategiska förflyttningar,
- prioriterat kvalitetsarbete på hemmen,
- åtgärdsplaner efter granskning/tillsyn,
- enskilda GD-uppdrag,
- ekonomiskt utfall (utifrån månadsrapportering).

I tillägg förs dialog inom ungdoms- och missbruksvårdens om hur resultaten i den löpande verksamheten har utvecklats under perioden. Vidare sammankallas SiS nätverk mot oegentligheter och för styrningens genomslag för att samordnat ge underlag till bedömning av risker för oegentligheter och att styrning inte får genomslag. Nätverket sammanför nyckelkompetenser med insikter i löpande arbete under föregående period. Slutligen följs också den myndighetsövergripande riskhanteringen upp i inom ledningsgruppen och riskanalysen uppdateras inför kommande period.